

A Speciális Olimpia mozgalomban dolgozó elit tenisz edzők attitűdjei, motivációi és szakmai véleménye

Doktori tézisek

Orbán-Sebestyén Hajnalka Katalin

Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem
Sporttudományok Doktori Iskola

MAGYAR TESTNEVELÉSI
ÉS SPORTTUDOMÁNYI
EGYETEM
BUDAPEST

Témavezető: Dr. Ökrös Csaba egyetemi docens, PhD

Hivatalos bírálók: Dr. Müller Anetta Éva egyetemi tanár, PhD
Dr. Dóczi Tamás egyetemi docens, PhD

Budapest
2025

Bevezetés

A mozgás és a sport az egyetemes kultúra része, amelyhez hozzátartozik a testi-lelki egészség megőrzése, a teljesítőképesség fejlesztése, az akarat erő kialakulása vagy a versenyszerű tevékenységek gyakorlata is (Takács 1972, Dorogi 2012). Különösen kiemelt jelentőséggel bír, ha a sport egyfajta integrációs eszközként a tipikus fejlődési ütemű embereket is hozzásegíti ahhoz, hogy fogyatékossgal élő embertársaik iránt pozitív attitűdök alakuljanak ki.

Témaválasztásomban szerepet játszott az, hogy a nemzetközi és a hazai Speciális Olimpia (továbbiakban: SO) mozgalom sportszakembereként több mint 10 éve napi szinten tapasztalom sportolóimnál a fogyatékossguk okozta nehézségeket. Ezek nemcsak az egyéneket, de a környezetükben élőket: családtagjaikat, a velük foglalkozó szakembereket, pedagógusokat, nevelőket egyaránt kihívások elé állítja. Hiszek abban, hogy a disszertáció tárgyát képező bemutatott kutatások és azok eredményei segítenek abban, hogy jobban felismerhető legyen a társadalmi integráció fontossága és az, hogy az integrációhoz ma már nélkülözhetetlen inkluzivitás jelentős mértékben segíthet a fogyatékossgal élő emberek megítélésének javításában és ennek mentén életvitelük, életminőségük és emberi kapcsolataik minőségén (McConkey és mtsai 2019, Laoues-Czimbalmos 2023). Tapasztalataim alapján úgy vélem, hogy a sport az a terület, amelyben minden résztvevő megtalálhatja azokat a lehetőségeket, amelyekkel saját maga és egy közösség számára is értékeket hozhat létre. Ezek a tapasztalati élmények és gondolatok késztettek arra, hogy a sport, az integráció és az inkluzivitás közötti kapcsolat megvalósításához szükséges környezet vizsgálata mellett azoknak a szakembereknek a tudását, motivációit és attitűdjeit vizsgáljam meg, akik közvetlenül interakcióban állnak a fogyatékossgal élő sportoló személyekkel.

Célkitűzések és kutatási kérdések

A disszertáció célja, hogy bemutassa a fogyatékossgal élő emberekkel foglalkozó edzők és sportszakemberek munkásságát és annak jelentőségét az érintett személyek életére vonatkozóan. Fontosnak tartom a Speciális Olimpia mozgalomban (különös tekintettel a tenisz sportágban) dolgozó sportszakemberek bemutatását. Jelenlétük és munkásságuk meghatározó a fogyatékossgal élő emberek sportos életvitelének

kialakulásához és elengedhetetlen az integrált edzések és sporttevékenységek inkluzív módon történő megvalósulásához. A bemutatott kutatások fókuszában az edzői és sportszakemberi vélemények, indíttatások és tapasztalati élmények részletes elemzése, vizsgálata áll. Legfőbb célom, hogy hosszú távon minél pontosabban bemutatható és definiálható legyen egy Speciális Olimpia mozgalomban dolgozó edző értelmi fogyatékossgal élő sportolókhoz való hozzáállása, általános elképzelése, edzői indíttatása, amely által kapcsolatba került a sportolókkal. Valamint fontos az integrált (egyesített) edzésekről és azok inkluzív megvalósításáról kialakított véleménye.

A szakirodalom elemzése során kiderült, hogy az értelmi fogyatékossgal élő emberek iránti edzői hozzáállás, indíttatás és motiváció összetett, longitudinális folyamat és csak akkor változik pozitív irányba, ha állandó interakcióval, valamint folyamatos visszacsatolással jár együtt. A disszertáció empirikus alapját adó kutatás esetében olyan edzőket vizsgáltam, akik már mondhatni túl vannak a kezdeti érzékenyedésen, pozitív hozzáállással rendelkeznek értelmi sérült sportolóik iránt és így küldetésüknek tartják az értelmi fogyatékossgal élő emberek fejlesztését, edzését, ráadásul egy igen közkedvelt társasági sport, a tenisz gyakorlati és elméleti oktatásán keresztül.

Vizsgálatom során fontosnak tartottam, hogy megtudjam, hogy azok a tenisz sportban dolgozó edzők, akik a Speciális Olimpia mozgalom kereti között is edzőként dolgoznak, milyen szociodemográfiai jellemzőkkel és szakmai háttérrel rendelkeznek. Kíváncsi voltam, hogy milyen kapcsolat van a férfi és női edzők, illetve a magyar edzők, valamint a nemzetközi „elit” tenisz edzői csoport szociodemográfiai jellemzői között életkor, családi háttér, illetve szakmai tapasztalat terén. Fontosnak tartottam, hogy feltérképezzem a Speciális Olimpia mozgalomban dolgozó elit tenisz edzők értelmi fogyatékossgal élő teniszezőik edzésével kapcsolatos általános tapasztalatait és véleményét tekintetben, hogy megtudjam, szerintük milyen hatással van a teniszsport az értelmi fogyatékossgal élő sportolóik életére és a tenisz, mint társasági sport hozzásegíti-e őket a társadalomba való beilleszkedéshez, az integráció hatékony megvalósításához és életvitelük fejlesztéséhez. Választ kerestem arra a kérdésre, hogy a Speciális Olimpia mozgalomban dolgozó elit tenisz edzők milyen sportszakmai véleménnyel rendelkeznek? Tapasztaltak-e különbséget az átlagos intellektusú sportolóik és az értelmi fogyatékossgal élő sportolóik számára tervezett és szervezett edzések alkalmával? Mi jellemző egy hagyományos értelmi fogyatékossgal élő teniszezők számára tartott edzésre, és hogy

ennek mentén miért jó az SO által bevezetett integrált (egyesített) sport és maga a Unified Sports sportmozgalom? Fontosnak tartom azt is, hogy választ kapjak arra, hogy a Nemzetközi Tenisz Szövetség és a Nemzetközi Speciális Olimpia Szövetség tenisz sportszakmai bizottsága által együttesen kidogozott adaptív és inkluzív oktatási és versenyzési rendszer, a Play+Stay szerintük milyen hatással van az SO teniszezőkre? Végezetül választ szeretnék kapni arra, hogy mi motiválta az edzőket arra, hogy csatlakozzanak azokhoz a szakemberekhez, akik értelmi fogyatékossgal élő embereket tanítanak teniszezni? Mivel motiválják kollégáikat, hogy válasszák az edzői szakma e speciális szegmensét?

Hipotézisek

A hipotéziseket három aspektus szerint határoztam meg az egyes kérdéskörökben. Vizsgálatomhoz a nemek és a nemzetiségek összevetése nem minőségi szempontból, mint inkább a szociodemográfiai és szakmai különbségek és jellemzők egymás melletti bemutatása céljából, valamint a *fogyatékossgal élő tapasztalat* - mint jelentős szociodemográfiai jellemző - kapcsán állítottam feltételezéseket.

H1: Feltételezem, hogy szignifikáns különbséget találok *a férfi és női edzők válaszai között* az értelmi fogyatékossgal élő teniszezők edzésével kapcsolatos *általános tapasztalataik* kapcsán, vagyis, hogy statisztikailag kimutatható eltérő választ adnak.

H2: Feltételezem, hogy statisztikailag kimutatható különbség van *a magyar és a nemzetközi edzők véleménye között* az értelmi fogyatékossgal élő teniszezők edzésével kapcsolatos *általános tapasztalataik* tekintetében.

H3: Feltételezem, hogy azok az edzők, akik *rendelkeznek* fogyatékossgal élő tapasztalattal statisztikailag kimutathatóan eltérő válaszokat adnak az *általános edzői tapasztalatokkal kapcsolatosan feltett kérdésekre* a fogyatékossgal élő tapasztalattal *nem rendelkező* edzőkhöz képest.

H4: Feltételezem, hogy *a férfi és női edzők válaszai között* az edzők értelmi fogyatékossgal élő teniszezők edzésével kapcsolatos *sportszakmai véleményükben* statisztikailag kimutatható különbség van.

H5: Feltételezem, hogy a *magyar és nemzetközi* edzők között az értelmi fogyatékosággal élő teniszezők edzésével kapcsolatos *sportszakmai véleményük* tekintetében statisztikailag kimutatható különbséget találok.

H6: Feltételezem, hogy azok az edzők, akik rendelkeznek *fogyatékosági előtapasztalattal* statisztikailag kimutathatóan eltérő válaszokat adnak a *sportszakmai véleményeket vizsgáló* kérdésekre a fogyatékosági előtapasztalattal *nem rendelkező* edzőkhöz képest.

H7: Feltételezem, hogy az *edzői indíttatásról, motivációról* szóló kérdésekre adott *férfi edzői és női edzői* válaszok között statisztikailag kimutatható különbség van.

H8: Feltételezem, hogy az *edzői indíttatásról, motivációról* szóló kérdésekre adott *magyar edzői és nemzetközi edzői* válaszok között statisztikailag kimutatható különbség van.

H9: Feltételezem, hogy a *fogyatékosági előtapasztalattal rendelkező* edzők edzői indíttatásra, motivációra vonatkozó kérdésekre adott válaszaik statisztikailag kimutathatóan eltérnek a *fogyatékosági előtapasztalattal nem rendelkező* tenisz edzők válaszeitől.

Módszerek

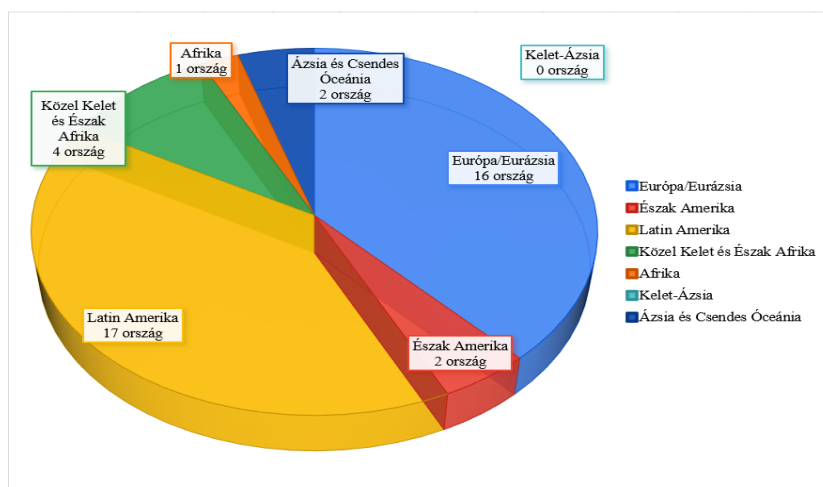
Kutatásom során a Speciális Olimpia mozgalom nemzetközi és hazai teniszsportban dolgozó szakembereit, edzőit mértem fel. Fontosnak tartottam, hogy az alkalmazott kérdőívet a Magyar Speciális Olimpia Szövetség tenisz szakágában dolgozó edzőkkel is megosszam. A kutatásom eredményeinek egyfajta igazolásaként strukturált mélyinterjút készítettem a Special Olympics International Sports Resource Team tagjaival (N=10), akik a nemzetközi mozgalom tenisz szakmai dokumentumaiért, szabályzataiért, szabálmódosításokért, a divizionálási módszerért, a Nemzetközi Tenisz Szövetséggel (International Tennis Federation) közösen kidolgozott adaptált tenisz szabályokért, valamint a nemzetközi versenyek lebonyolításának menetéért felelős csoport tagjai.

Feltáró kutatásomhoz nyílt és zárt végű kérdéseket tartalmazó kérdőívet használtam, amely 4 részből állt. Az *első kérdéscsoportban* a Speciális Olimpia mozgalomban dolgozó megkérdezett tenisz edzők szociodemográfiai adataira és szakmai hátterük megismerésére törekedtem. A *második kérdéscsoportban* a Speciális Olimpia

mozgalomban dolgozó tenisz edzők értelmi fogyatékosággal élő teniszezőik edzésével kapcsolatos általános tapasztalataira és véleményére voltam kíváncsi. A *harmadik kérdéscsoportban* az edzők értelmi fogyatékosággal élő teniszezőik edzésével kapcsolatos sportszakmai véleményére kérdeztem rá. Végül a *negyedik kérdéscsoportban* a Speciális Olimpia mozgalomban dolgozó elit tenisz edzők értelmi fogyatékosággal élő teniszezőik edzésével kapcsolatos indíttatásával, elköteleződésével kapcsolatosan kérdeztem. Az SOI sportszakmai bizottságának tagjaival strukturált mélyinterjút készítettem, amelynek kérdéseit a már ismert eredmények alapján fogalmaztam meg.

Eredmények

A kérdőív első részében feltett nyolc szociodemográfiai kérdés alapján elemeztem a válaszadókat. A 8 kérdést a férfi és női válaszadók összehasonlításával, valamint a magyar és nemzetközi minta függvényében vizsgáltam. Fontosnak tartom megemlíteni, hogy a 77 fő nemzetközi edző 41 különböző országból származott, akik a Speciális Olimpia hét régiója közül hat régiót képviseltek (1. ábra).

1. ábra: A kérdőívet kitöltő országok száma a Speciális Olimpia mozgalom régiói szerint (saját szerkesztés)

A magyar SO tenisz edzők külön csoportot (mintát) alkottak. A teljes edzői minta az életkor tekintetében nagyon változó. Az átlagéletkor 45,4 év. Megvizsgáltam a családi állapotot is. A megkérdezettek válaszai alapján kiderült, hogy a megkérdezett edzők (N=114) 41,2%-a (47 fő) *egyedülálló*, 58,7%-a *házas* vagy *élettársi* kapcsolatban él. Az iskola végzettség kapcsán megállapítottam, hogy az SO-ban dolgozó szakemberek *magasan képzettek*, hiszen a magyar edzők 37,8%-a *főiskolai* diplomával, 27,7%-a

egyetemi diplomával rendelkezik és 32,5% csak *érettségi* bizonyítvánnyal. Kérdőívemben rákérdeztem a mintákra a Speciális Olimpia tenisz programjában végzendő tenisz edzői feladataik *munkaviszonyáról*. A férfiak és nők arányát tekintve több a férfi önkéntes munkaviszonyban dolgozó edző (N=52, 75,4%), míg a nőknél is a legtöbben önkéntesek (64,4%), de kisebb arányban, mint a férfiak. Fontosnak tartottam, hogy megtudjam mennyi ideje foglalkoznak értelmi fogyatékossgal élő sportolókkal a megkérdezettek. A teljes mintát (N=114) tekintve, a legtöbben a *4-10 éves időintervallumot* jelölték meg, vagyis a teljes válaszadói populáció 48,2%-a (55 fő) legalább 4, de legfeljebb 10 éve dolgozik értelmi fogyatékossgal élő teniszezőkkel. A *fogyatékossgai előtapasztalat vizsgálata* a disszertáció szempontjából lényeges aspektus, így erre vonatkozóan is tettem fel kérdést az edzőknek. A kérdezés nem csak értelmi-, hanem értendő volt bármely fogyatékossgai típusra. Meglepő és kiemelkedően fontos eredmény, hogy a teljes edzői minta (N=114) 46,5%-a (53 fő) *igennel* válaszolt a kérdésre, vagyis a környezetében él fogyatékossgal élő személy. A kérdésre a teljes populáció 53,5%-a (61 fő) *nemmel* válaszolt.

Az általános edzői tapasztalat, edzői vélemény vizsgálatának eredményei

Kíváncsi voltam, hogy az edzők foglalkoznak-e az értelmi fogyatékossgal élő sportolókon kívül átlagos intellektusú sportolókkal is, mert a korábbi vizsgálataim kapcsán arra a megállapításra jutottam, hogy a sokoldalú sportszakmai tapasztalat fontos feltétel lehet. Az edzők teljes populációjának (N=114) 63,1%-a (72 fő) edz az értelmi fogyatékossgal élő sportolói mellett átlagos intellektusú sportolókat is, 33,4% kizárólag értelmi fogyatékossgal élő teniszezőket, míg mindösszesen 3,5% válaszolta azt, hogy más fogyatékossgai típusú teniszezővel is (kerekesszékes, látássérült és hallássérült) foglalkozik értelmi sérült sportolói mellett. Annak megvitatására is tettem kísérletet, hogy az edzők szerint *nehezebb-e edzéseket tartani* értelmi fogyatékossgal élő teniszezőknek, mint átlagos intellektusú játékosoknak. A teljes populáció szerint *más fejlődési ütemű* (26,3%) az értelmi fogyatékossgal élő sportoló és ezért *más fajta edzői attitűdök szükségesek* (26,3%) az edzések kivitelezéséhez és csak 11,4% mondta, hogy *egyáltalán nem nehezebb*. A teniszedzés hatásának köszönhető *változásokkal* kapcsolatban is érdekelt az edzők véleménye, akik számos értékes választ adtak a kérdésekre. Véleményük szerint a teniszedzés hatására fejlődik pl.: a *mentális* (1), a *fizikális* (2), a *szociális* készség (3), de fejlődik az *önbizalom*, a *magabiztosság*, az

önállóság (4), valamint a *fegyelmezettség* (5) vagy a *beilleszkedő* képesség (6) is. A teljes populáció esetében mindösszesen 6 fő (5,2%) volt, aki *nem érzékelt változást* (7), 8 fő (7%) pedig *nem tudott választ adni* (8) a kérdésre, de a legtöbben inkább pozitív változásokat észleltek. Kíváncsi voltam arra is, hogy a korosztályok tekintetében melyik az edzők számára inkább preferált korcsoport. A válaszokat az iskoláztatás kérdésénél kialakított korosztályok alapján csoportosítottam. Az edzők teljes populációját (N=114) nézve a válaszadók inkább a *21 év alatti* korosztályt preferálják (45,6%), míg a nemek összehasonlítását nézve a női edzők *bármelyik korosztállyal* (46,7%) szívesen foglalkoznak, míg a férfiak inkább fiatalabb - *21 év alatti - korosztályt* (49,3%) választják. Az *idősebb korosztály (21 év felettiek)* minden minta összehasonlításában a legkevesebb „szavazatot” kapta, pedig fontos figyelembe venni, hogy az értelmi fogyatékossgal élő emberek lassabb fejlődése kapcsán sokan nagykorúvá válásuk után alkalmasak nagyobb mértékű mentális, fizikális és szociális fejlődésre, vagy ún. szociális kompetenciára ezért a nemzetközi Speciális Olimpia mozgalom sportolójának átlagéletkora is magasabb (33 év) az átlagos intellektusú versenysportolók korához képest, Érdekes eredmény, hogy a *fogyatékossgal előtapsztalattal rendelkező* és *nem rendelkező* edzők válaszai ezen a téren szignifikánsan különböztek ($p=0,005$). Fontosnak gondoltam rákérdezni arra, hogy az edzők véleménye szerint befolyással van-e a *szülői háttér* az értelmi fogyatékossgal élő sportolók tenisz karrierjére, amelyre az edzők 50,8%-a *igennel* válaszolt, 43,8% a *nem feltétlenül* választ adta, míg 5,2% egyáltalán *nem tudta* ezt megmondani. Érdekelt az edzők véleménye arról is, hogy a sportolók mindennapjai során véleményük szerint *milyen készségek, képességek* fejlődnek, bővülnek, amelyeket a megkérdezettek a teniszsport pozitív hatásának tudnak be. A teljes populáció 63,2% szerint a tenisz sok készséget, képességet fejleszt, amelyek hatással vannak az értelmi fogyatékossgal élő sportolók hétköznapi életére, szociális kompetenciájára is. Az edzők véleménye alapján a tenisz a hétköznapi életük során segít a társadalomba való *beilleszkedésben, szocializációban* (14,1%), *kitartásra, következetességre* (16,4%) nevel, *jó önértékelésre és önbizalomra* (19%), *együttműködésre* tanít (22,2%) és segít az *önálló életvitel* (28%) kialakításában. Rákérdeztem, azokra a nehézségekre is, amiket az edzők tapasztalnak az értelmi fogyatékossgal élő teniszezőknél az edzések során. Az edzők válaszai alapján kiderült, hogy számukra *nehézséget* okoz, hogy a sportoló *túl lassan tanul* (2,6%), *gyenge a koncentrációja* (12,2%), *viselkedési problémák adódnak* (20,1%), *gyenge technikai*

tudással rendelkeznek (5,2%), vagy többen kiemelték az edzés megvalósításával kapcsolatos nehézségeket, mint hogy *nincs elegendő jógyakorlat* (3,5%), *kevés a segítség és az önkéntes* (11,4%), *nehéz megszervezni az edzéseket* (17,5%) de sokan mégis pozitívan válaszolva azt írták, hogy *pozitív kihívásnak* tekintik a speciális edzések megtartását (16.6%).

Az *általános edzői tapasztalatok* kérdéskörrel kapcsolatosan több hipotézist is megfogalmaztam. A H1 hipotézis vizsgálatára nemparaméteres kétmintás t próbát alkalmaztam. A szignifikancia értékek azonban a vizsgált változók esetében mindenhol nagyobbak voltak, mint 0,05 ($p > 0,05$), vagyis nem találtam statisztikailag kimutatható különbséget a két minta válaszai között. A kérdéskörrel kapcsolatosan egy másik hipotézist is (H2) megfogalmaztam. A szignifikancia érték a vizsgált változók tekintetében minden változó esetében nagyobb volt, mint 0,05 ($p > 0,05$), vagyis itt sem találtam statisztikailag kimutatható különbséget, azaz a kérdéskört vizsgálva a két minta válaszai nem térnek el egymástól. A H3-as hipotézisemet szintén ebben a kérdéskörben fogalmaztam meg. A szignifikancia érték négy (2.1, 2.2, 2.5, 2.6) vizsgált változó esetében nagyobb volt, mint 0,05 ($p > 0,05$) és három vizsgált változó esetében kisebb volt (2.3: $p = 0,008$, 2.4: $p = 0,005$, 2.7: $p = 0,002$), vagyis részben eltérnek a *f.e. rendelkező* és a *f.e. nem rendelkező* edzők válaszai. A két edzői csoport másképp vélekedik *az edzések hatására történő változásokról* (2.3), a *preferált korcsoportról* (2.4) és az edzések *nehézségeiről* (2.7).

Az edzőknek feltett sportszakmai kérdésekre adott válaszok eredményei

Kíváncsi voltam arra, hogy az edzők szerint, van-e különbség az értelmi fogyatékossgal élő teniszezők *edzésének módszere* és az átlagos intellektusú társaik edzésmódszere között. A teljes populáció válaszait feldolgozva, csoportosítva öt kategóriát határoztam meg. A férfi és női válaszadók közül legtöbben azt választották, hogy véleményük szerint *más edzésmódszer szükséges* az értelmi fogyatékossgal élő emberek edzésénél. Ez a férfi edzők teljes populációjának ($N=69$) 53,6%-a (37 fő) és a női edzők ($N=45$) 42.2%-a (19 fő) volt. A férfiak esetében 16 fő (23,3%) válaszolta, hogy mindez az *értelmi* képességek különbsége miatt szükséges, míg a nőknél 11 fő (24,4%) a *fizikális* különbözöséget jelölte. Kíváncsi voltam az *edzésmódszer-edzésszervezés jellemzői terén* tapasztaltak alapján adott válaszokra is. A teljes populáció tekintetében az edzők (68 fő) többnyire a feladatok *nagyobb ismétlésszámban* történő

gyakorlását tartja fontosnak, de sokan (66 fő) jelölték jellemző különbözőségnek az átlagos intellektusú sportolók edzéséhez képest *lassabb tanulási* folyamatot, ami az edzések kisebb intenzitására vall. Fontosnak láttam megkérdezni, hogy az edzők szerint *milyen súlyossági fokú* értelmi fogyatékossgal élő embereket lehet megtanítani olyan tudás szinten teniszezni, amellyel képes lesz versenyezni az SOI tenisz szakága által meghatározott nagypályás, zöld és keménylabdás szinteken (4-, 5, 6. szint). A kérdésre a teljes populáció, a nemzetközi és magyar edzők, valamint a férfi és női válaszadók válaszainak összehasonlításában is a *középsúlyos* fokú értelmi fogyatékossga válasz érkezett. Fontosnak láttam, hogy rákérdezzek az edzőknél a sportolók jellemző *játékstílusára* is, amelyre a beérkezett válaszok elég kritikusak voltak. A teljes edzői populációból 36 fő (31,6%) szerint *gyenge technikai tudással* rendelkeznek a speciális teniszezők és inkább egysíkú *alapvonaljátékot* játszanak, kevés taktikai elemmel. A kérdések során nagyon fontosnak tartottam, hogy rátérjek azokra az egyedülálló és forradalmi tenisz módszertani kérdésekre, amelyek globálisan megváltoztatták az egész „SO tenisz társadalmat” és amelyek egyedivé teszik doktori témámat is. A sokrétű program oktatásának bevezetésével kapcsolatosan a teljes populációt tekintve mindösszesen két külföldi férfi edző jelölte, hogy a Play+Stay bevezetését *nem támogatja*, azaz mindösszesen az edzők 1,7%-a nem ért egyet a program bevezetésével. A sportszakmai kérdések vonalát folytatva rákérdeztem az edzőknél a Play+Stay program versenyzési rendszerének bevezetéséről alkotott véleményükre is. A teljes populáció (114 fő) 97,4%-a szerint a Play+Stay versenyrendszer bevezetése szakmailag *jó döntés* volt, amelyből 39,5% szerint azért, mert így a versenyzők *több divízióban* versenyezhetnek. Kíváncsi voltam arra is, hogy az edzők szerint miért fontos, hogy az értelmi fogyatékossgal élő teniszezők és az átlagos intellektusú sportolók *közös edzéseken és egyéb rendezvényeken vegyenek részt*. A válaszadók többsége a *befogadás és az integráció megvalósulását* írta, mint az integrált edzések legfontosabb küldetését. Érdekes eredmény, hogy a *fogyatékossgai előtapasztalattal rendelkező és nem rendelkező* edzők válaszainak összehasonlításában szignifikáns különbség mutatható ki ebben a kérdésben ($p=0,0001$). Fontos kérdés, hogy a minta tisztában van-e a *Special Olympics Unified Sports* program céljával, így erre is rákérdeztem az integrációval kapcsolatos sportszakmai kérdések között. A Unified program szerepeként, céljaként egyhangúlag az *integráció, befogadás és a kirekesztés elkerülése, mellőzése* választ adták

a legtöbben, de sokan írták az *összefogás, támogatás, alkalmazkodás* verziót is. Érdekesnek találok azt is, hogy a harmadik legtöbb válasz a Unified Sports program *szakmai és gyakorlati szerepének jelentőségére* érkezett, vagyis, hogy az edzők szerint a program „szintet emelt” a sportolók technikai tudásán is. A *fogyatékosági előtapasztalattal rendelkező és nem rendelkező* edzők válaszai között pedig szignifikáns különbség mutatható ki ($p=0,004$). Fontos szempont volt számomra, hogy megtudjam, hogy az edzők *milyen integrációs lehetőségeket* látnak a tenisz sportban. Az edzők szerint az integráció egyfajta *közösségépítő* eszköz, amely segít a *barátságok kialakulásában* értelmi fogyatékosággal élő és átlagos intellektusú sportolók között. Továbbá az edzők motivációinak és kihívásainak segítője, *önállóságra és önálló életvitelre* nevel, de része van a *jobb sportági tudás, készség és képesség* kialakulásában is. Végezetül kíváncsi voltam arra, hogy az edzők véleménye és tapasztalata alapján miért lehet jó sportág a tenisz, ha értelmi fogyatékosággal élő sportolókról beszélünk. A legtöbben (teljes populáció 44,7%-a) *a tenisz jó fizikális fejlesztő képességét* mondta. A kérdéskörrel kapcsolatosan három hipotézist is megfogalmaztam. A H4-es hipotézisemben a kérdésekre adott válaszkategóriák szignifikanciáját vizsgálva azonban minden változó nagyobb volt, mint 0,05 ($p>0,05$), azaz a vizsgált mintán nem mutatható ki különbség a sportszakmai véleményük terén. A H5-ös hipotézisemben a vizsgált változók szignifikancia értéke egy változó kivételével (3.1: $p=0,002$) minden esetben nagyobb volt, mint 0,05 ($p>0,05$), vagyis csak abban találtam különbséget a két csoport válaszában, hogy *más edzésmódszert alkalmazzanak-e* átlagos intellektusú sportolóiknál, mint az értelmi fogyatékosággal élők esetében. A H6-os hipotézisemben a szignifikancia érték kettő kivételével (3.7: $p=0,0001$ és 3.8: $p=0,004$) minden változó esetében nagyobb volt, mint 0,05 ($p>0,05$), vagyis abban a kérdésben, hogy fontos-e az átlagos intellektusú játékosokkal *közös edzés és versenyzés* élménye, eltérő véleménnyel van a két vizsgált csoport. Szintúgy kimutatható különbség van az *SO Unified Program célját* illetően is, amelyek alapján az következtethető, hogy a *fogyatékosági előtapasztalat* a sportszakmai véleményre befolyással lehet.

Az edzői indíttatással, motivációval kapcsolatos eredmények

A motivációjukra vonatkozó kérdésre adott válaszok sokféle okot tártak fel. A teljes populáció 41,2%-a *hivatástudatból*, 21,1%-a (24 fő) *a tenisz sport fejlesztő hatásának*

gyakorlati megvalósítása kapcsán kezdett el dolgozni, 11,4% *családi* indíttatásból és szintén 11,4% a *szakirányú* végzettsége kapcsán kezdte el a munkát. A feldolgozott szakirodalomból ismertek és korábbi tapasztalataim alapján is fontosnak tartom, hogy az átlagos intellektusú és értelmi fogyatékossgal élő sportolók *sportpályán kívül is találkozzanak*. Kíváncsi voltam, hogy mi motiválja az edzőket az edzéseken kívüli találkozásra. A válaszadók 22,8%-a szerint nincs szükség az edzésen kívüli találkozásra, míg a teljes populáció 77,2%-a szerint azonban fontos a találkozás és az edzéseken túli közös aktivitás. A Speciális Olimpia mozgalom egyik legnagyobb kihívása a toborzás, így érdekelt az is, hogy a megkérdezettek *hogyan képesek motiválni kollégáikat értelmi fogyatékossgal élő teniszezők tenisz oktatására*, hiszen a sport területén többnyire kevés lehetőség adódik arra, hogy fogyatékossgal élő emberekkel találkozzanak. Az összes választ kategorizálva az edzők a fejleszthető képességek sikerében látták a motivációt. A teljes edzői minta 32,5%-a az *értelmi fejlődés* sikerével motiválná kollégáját, míg 25,4-25,4% a *fizikális* és *szociális* fejlődés sikerével, és legkevesebben, de nem elhanyagolható arányban (14,9%) a sportolók *pozitív hozzáállásával*, lelkes viselkedésével motiválná kollégáját. Végezetül kíváncsi voltam, hogy milyen indíttatásból foglalkoznak edzőként a válaszadók értelmi fogyatékossgal élő teniszezők oktatásával, vagyis, hogy mi motiválja őket erre a nagyszerű és csodálatos feladatra, küldetésre. Az edzők (114 fő) 49,1%-nak motivációja *a sportolók őszintesége és hálás viselkedése*, de sokan *munkájuk ételmében, hasznosságában* bíznak a legjobban, ahogyan a magyar edzők 21,6%-a és a nemzetközi edzői csoport 32,5%-a. Sokan választották a *látványos fizikális fejlődést*, ahogyan a férfi edzők 14,5%, a női edzők 17,8%-a sportolóik életvitelének javulását motiváló eszközként és mindösszesen 7 olyan edző volt, aki *nem tudott* erre a kérdésre választ adni.

A kérdéskörrel kapcsolatosan három hipotézist fogalmaztam meg. A H7-es hipotézisemben a szignifikancia érték minden változó esetében nagyobb volt, mint 0,05 ($p > 0,05$). A H8-as hipotézisemben a szignifikancia érték minden változó esetében nagyobb volt, mint 0,05 ($p > 0,05$). Végezetül a H9-es hipotézisemben a szignifikancia érték egy kivételével (4.1: $p = 0,028$) minden vizsgált változó esetében nagyobb volt, mint 0,05 ($p > 0,05$), vagyis eltérés van a két említett edzői csoport válaszai között abban a kérdésben, hogy mi motiválja őket arra, hogy értelmi fogyatékossgal élő embereket tanítson teniszezni.

A szakértői csoport *szociodemográfiai* jellemzőit vizsgálva elmondható, hogy mindegyikük több mint 10 éve dolgozik a tenisz szakmában, a szakértők mindegyike több mint 5 éve foglalkozik értelmi fogyatékossgal élő sportolókkal, közülük 4 fő 16 évnél is több ideje és ketten több mint 26 éve. A megkérdezettek közül ketten a bizottságból már több mint 21 éve dolgozik a Speciális Olimpia mozgalom *tenisz szakágában*, sőt, annak alapítói. Fontosnak láttam megkérdezni véleményüket a *fogyatékosági előtapasztalatról* is, hiszen a dolgozatom egyik legfontosabb eleme ennek vizsgálata. Három szakember szerint az *empatikus gondolkodásmódhoz* vagy a pozitív attitűdök kialakulásához szükséges a fogyatékosági előtapasztalat, míg hármuk véleménye szerint az a *fogyatékosági alapismeretek* magasszintű tudását feltételezi. Négyük szerint *egyáltalán nem fontos* az előtapasztalat megléte. Lényeges azonban a *szociális érzékenység*, melynek kialakulása három szakértő szerint a családi *érintettségéből*, négyük szerint a *szakma iránti elköteleződéséből* és szintén három szakértő szerint az edzők fogyatékossgal élő emberek iránt érzett *empátiából* és *segítő szándékából* fakad. Habár a bizottság tagjai nem mind gyakorló edzők már, kíváncsi voltam néhány, az edzést és gyakorlati megvalósítást érintő véleményükre is. Érdekelt, hogy szerintük miben különbözik az átlagos intellektusú és az értelmi fogyatékossgal élő teniszezők *edzése, edzésmódszere*. Meglátásuk szerint a *türelem* (2 fő), amelynek megléte nélkül nem lesz eredményes a foglalkozás, az *edzők szakmai felkészültsége*, a progresszív teniszoktatásban és a fogyatékosági alapismeretek terén (2 fő), valamint a lassabb fejlődési ritmus miatt szükséges *több edzésidő* (3 fő), amely biztosítja, hogy egy gyengébb értelmi képességű sportoló is elsajátíthassa a megfelelő technikai és taktikai tudást. Három szakértő szerint *nincs különbség* és nem is szabad különbséget tenni, hanem az *inklúzió segítségével* olyan edzéstervet kell kidolgozni, amelyben minden sportolónak van a képességeihez megfelelő feladat. A szakértők véleménye szerint az *inkluzív oktatás eredménye* lehet a könnyebb társadalmi *beilleszkedés*, az ún. mainstream társadalomhoz való *közelítés, közeledés* (3 fő), a nagyobb fokú és hatású *sportági* fejlődés, ami a Unified Sports program célja is (4 fő) vagy az *önmegvalósítás, az önbizalom* fejlődése (3 fő). A tenisz, mint társasági sport és mint egyfajta inkluzív eszköz segít a sportolók és sporttársak *különbözőségének „elrejtésében”* (2 fő), az SO Unified Sports Program által kidolgozott „Érdemi Részvétel Elvének” (Special Olympics 2024) szélesebb körű *gyakorlati alkalmazásában* (3 fő) és a *pozitív életszemléletben* (5 fő).

Végezetül érdekelt az is, hogy véleményük szerint *az integrált sportban való részvétel* a civil élet mely területein segíthet közvetlenül a fogyatékossgal élő sportolóknak, hol látják ennek legnagyobb hatását. A szakértői csoportból ketten a legtöbb változást az *iskolai környezetben* való érvényesülésben, beilleszkedésben, öten a *munkaerőpiacon* való elhelyezkedésben, hárman a társas kapcsolatok kialakítása terén, valamint az *egészséges életmód* és a minőségi *életvitel* kialakításában látják.

Következtetések

A négy kérdéskörbe osztott témával kapcsolatosan kilenc hipotézist állítottam fel. Feltételeztem, hogy a nemzetközi elit tenisz edzők és a magyar edzők szociodemográfiai jellemzői, általános és sportszakmai tapasztalata, véleménye, elköteleződése és indíttatása között eltérés van. A hipotézisekben megfogalmaztam azt is hogy a férfi és női edzők is eltérő válaszokat fognak adni, míg feltételezésem szerint eltérhet a fogyatékossgal előtapasztalattal rendelkező és nem rendelkező megkérdezettek véleménye is.

A H1 hipotézisemben feltételeztem, hogy szignifikáns különbséget találok a *férfi és női edzők* válaszai között az edzők értelmi fogyatékossgal élő teniszezők edzésével kapcsolatos *általános tapasztalataik* kapcsán, vagyis, hogy statisztikailag kimutathatóan eltérő választ adnak. A szignifikancia érték a vizsgált változók esetében nagyobb volt, mint 0,05 ($p > 0,05$), azaz a férfi és női válaszadók között az értelmi fogyatékossgal élő teniszezők edzésével kapcsolatos általános tapasztalatokban statisztikailag kimutatható különbség nincs, így ezt a hipotézisemet elvetettem. Ebből az következik, hogy a válaszadók neméből kiindulva nem következtethetünk a feltett kérdésekre adott válaszokra.

A kérdéskörrel kapcsolatosan egy másik hipotézist is (H2) megfogalmaztam, amelyben feltételeztem, hogy statisztikailag kimutatható különbség van a *magyar és a nemzetközi* edzői csoport véleménye között az értelmi fogyatékossgal élő teniszezők edzésével kapcsolatos *általános tapasztalataik* tekintetében, vagyis, hogy statisztikailag kimutathatóan eltérő választ adnak. A szignifikancia érték a vizsgált változók tekintetében nagyobb volt, mint 0,05 ($p > 0,05$). Azaz a *magyar és nemzetközi* edzői válaszok között az értelmi fogyatékossgal élő teniszezők edzésével kapcsolatos

általános tapasztalataik tekintetében statisztikailag kimutatható különbség nincs, így ezt a hipotézisemet is elvetettem.

Harmadik hipotézisemben (H3) azt feltételeztem, hogy azok az edzők, akik rendelkeznek fogyatékosági előtapasztalattal statisztikailag kimutathatóan eltérő válaszokat adnak az *általános edzői tapasztalatokkal kapcsolatosan feltett kérdésekre* a fogyatékosági előtapasztalattal *nem rendelkező* edzőkhöz képest. A vizsgálat során kiderült, hogy statisztikailag kimutatható különbség három változó esetében van, így ez a hipotézisem részben beigazolódott. A *fogyatékosági előtapasztalat* dolgozatom egyik fontos témája, aspektusa, mert korábban eddig senki nem kutatta, hogy azok a Speciális Olimpia mozgalomban dolgozó edzők, akiknek környezetében él fogyatékosággal élő személy, másképpen vélekednek a Speciális Olimpia mozgalomban szerzett edzői tapasztalatokról. A disszertációban bemutatott kutatás is bizonyította, hogy *könnyebben érzékenyíthetők* és sokkal *pozitívabb attitűdökkel* rendelkeznek azok az emberek, akik környezetében él fogyatékosággal élő személy. Ennek kapcsán következik, hogy az általános tapasztalat az, hogy gyakrabban választják azok az edzők az értelmi fogyatékosággal élő emberek sportját hivatásuknak, akik *rendelkeznek fogyatékosági előtapasztalattal.*

A második kérdéskörrel kapcsolatosan is megfogalmaztam három hipotézist. A H4 hipotézisem alapján feltételeztem, hogy a *férfi és női* edzők válaszai között az értelmi fogyatékosággal élő teniszezők edzésével kapcsolatos *sportszakmai* véleményükben statisztikailag kimutatható különbség van. A vizsgálat során kiderült, hogy a *férfi és női* edzők sportszakmai véleménye tekintetében statisztikailag kimutatható különbség nincs, így ezt a hipotézisemet elvetettem.

A H5 hipotézisem szerint feltételezem, hogy a *magyar és nemzetközi* edzők között az értelmi fogyatékosággal élő teniszezők edzésével kapcsolatos *sportszakmai véleményük* tekintetében statisztikailag kimutatható különbséget találok. A hipotézis vizsgálata során kiderült, hogy a *hazai és nemzetközi* válaszadók között az edzők értelmi fogyatékosággal élő teniszezők edzésével kapcsolatos sportszakmai véleményük tekintetében statisztikailag kimutatható különbség egy változó során volt, így ez a hipotézisem részben beigazolódott, hiszen tekintetben, hogy a nemzetközi és magyar edzők szerint van-e különbség az értelmi fogyatékosággal élő és az átlagos intellektusú társaik edzés módszere között, az edzők válaszaiban *szignifikáns különbséget* találtam.

Ebből az következik, hogy a hazai és a nemzetközi edzők eltérő véleménnyel vannak abban, hogy kell-e más edzésmódszert alkalmazni, vagy nem értelmi fogyatékosággal élő sportolóknál. A nemzetközi elit tenisz edzők válaszait tekintve sem született egységes vélemény, amely témával kapcsolatosan, már korábban is készült kutatás (Orbán-Sebestyén és mtsai 2023).

A H6-os hipotézisemben feltételeztem, hogy azok az edzők, akik rendelkeznek *fogyatékosági előtapsztalattal* statisztikailag kimutathatóan eltérő válaszokat adnak a *sportszakmai véleményeket vizsgáló* kérdésekre a fogyatékosági előtapsztalattal *nem rendelkező* edzőkhöz képest. A vizsgálat során kiderült, hogy a fogyatékosági előtapsztalattal *rendelkező* és *nem rendelkező* szakemberek válaszai között az edzők értelmi fogyatékosággal élő teniszezők edzésével kapcsolatos *sportszakmai véleményében* statisztikailag kimutatható különbség két változó esetében volt, így *ez a hipotézisem is részben beigazolódott*. Annak kapcsán, hogy fontosnak tartják-e a fogyatékosági előtapsztalattal *rendelkező* és *nem rendelkező* szakemberek, a közös edzést, a közös versenyzést átlagos intellektusú társakkal, néhány aspektusban statisztikailag eltérő választ adtak. Azoknál a változóknál, ahol ez fennáll érdemes egy új kutatás keretei között részletesebben vizsgáldni, de az eredmények alapján az kiderült, hogy a fogyatékosági előtapsztalattal *nem rendelkező* edzők a *gyengébb képességű* játékosok bevonására, míg az előtapsztalattal *rendelkező* edzők pont a *jobb képességű* játékosok kiemelésére helyeznék a hangsúlyt. Érdekes eredmény, hogy szignifikáns különbség volt a fogyatékosági előtapsztalattal *rendelkező* és *nem rendelkező* szakemberek válaszai között, az *SO Unified Sports program célját* illetően is, amelyből következik, hogy az SO mozgalom által működtetett integrált sport programnak számos haszna és célja van, de a két edzői csoport mást tart küldetésének, céljának. A disszertációban bemutatott kutatásból kiderül, hogy a *Unified Sports program* szerepe, célja elsődlegesen a *befogadás* és a *kirekesztés mellőzése*. Míg az *előtapsztalattal nem rendelkező* edzők inkább az *összefogás* és az *alkalmazkodás* megtanulását, addig az *előtapsztalattal rendelkező* edzők a *Unified Sports program szakmai és gyakorlati szerepének jelentőségét* tartották fontosnak, vagyis, hogy az edzők szerint a program „szintet emelt” a sportolók technikai tudásán is.

A H7-es hipotézisemben feltételeztem, hogy az *edzői indíttatásról, motivációról* szóló kérdésekre adott *férfi edzői és női edzői* válaszok között statisztikailag kimutatható

különbség van. A vizsgálat során kiderült, hogy a férfi és női edzők között az edzői indíttatásra, motivációra vonatkozó válaszok tekintetében statisztikailag kimutatható különbség nincs, így a hipotézisemet elvetettem.

A H8-as hipotézisemben feltételeztem, hogy az *edzői indíttatásról, motivációról* szóló kérdésekre adott *magyar edzői és nemzetközi edzői* válaszok között statisztikailag kimutatható különbség van. A vizsgálat során kiderült, hogy a magyar és a nemzetközi edzői minta - indíttatásra, motivációra vonatkozó - válaszai tekintetében statisztikailag kimutatható eltérés nincs, így ezt a hipotézist is elvetettem.

Végezetül a H9-es hipotézisemben feltételeztem, hogy *a fogyatékosági előtapasztalattal rendelkező* edzők - edzői indíttatásra, motivációra vonatkozó kérdésekre adott - válaszai szignifikánsan eltérnek *a fogyatékosági előtapasztalattal nem rendelkező* tenisz edzők válaszaitól. A vizsgálat során kiderült, hogy statisztikailag kimutatható különbség egy változó esetében van, így a hipotézisem részben beigazolódott. Abban a kérdésben, hogy *mi motiválta őket* abban, hogy értelmi fogyatékosággal élő embereket tanítsanak teniszezni, a legtöbben a sportolók *lelkes és őszinte* hozzáállását emelte ki. A válaszok alapján azonban kiderült, hogy az edzők, akiknek a környezetében él fogyatékosággal élő személy inkább *munkájuk hasznossága* míg azoknak, akiknek nincs fogyatékosági előtapasztalata a sportolók *látványos fizikális fejlődése* nyújt több motivációt abban, hogy a Speciális Olimpia mozgalom tenisz szakágában dolgozzanak.

Kutatási kérdések megválaszolása, ajánlások

1. A bemutatott eredmények és azok következtetései alapján felvázolható, hogy melyek azok a szociodemográfiai jellemzők, amelyek segítenek egy SO-teniszedzői profil összeállításában. Korábban már ezeket többször részleteztem, de a legfontosabb összefüggéseket összefoglalva elmondhatom, hogy a kutatás során kiderült, hogy a McConkey (2018) által bizonyított többdimenziós edzői szerep, amely a gondoskodásra, a szociális érzékenységre, az elköteleződésre, a családközpontúságra helyezi a hangsúlyt, az én kutatásomban is megerősítést nyert. Dowling és munkatársai (2012) kutatásában is ezen tényezők mellett a csapatépítő és a személyiségfejlesztő szerep is fontosnak bizonyult a minták vizsgálata során, és egyedi eredményként mutatható ki, hogy a *fogyatékosági előtapasztalat*, mint új aspektus, fontos irányelv lehet a szakemberek profiljának kialakításában.

2. Kutatási kérdésként merült fel a mintaként vizsgált edzők értelmi fogyatékossgal élő teniszezőik edzésével kapcsolatos általános tapasztalatainak és véleményének vizsgálata azzal kapcsolatban, hogy milyen hatással van szerintük a teniszsport az értelmi fogyatékossgal élő sportolóik életére. Emellett vizsgáltam, hogy a tenisz, mint társasági sport, segít-e számukra a társadalomba való beilleszkedésben, az integráció hatékony megvalósításában és életvitelük fejlesztésében. Az eredmények alapján bebizonyosodott, hogy mindannyian pozitív attitűdökkel rendelkeznek az értelmi fogyatékossgal élő emberek iránt. Hisznek az integráció fontosságában, és ismerik az inkluzív sport lehetőségeit. A szakirodalmi áttekintés során már kiderült, hogy az edzők szerepe összetett és többdimenziós, amit az eredményeink is igazoltak, és további részletekkel, ismeretekkel kiegészítettek. Kiemelkedően fontos eredmény, hogy az edzők egyre jobban előtérbe helyezik az egyesített sport fontosságát és az inkluzív megoldásokat a hagyományos, szegregált SO tenisz edzés helyett. Ezt az eredményeim is alátámasztják, ezért ajánlásként is megfogalmazom.

3. Kutatási kérdésként merült fel, hogy a Speciális Olimpia mozgalomban dolgozó elit teniszedzők milyen sportszakmai tapasztalattal és véleménnyel rendelkeznek, valamint, hogy miért hasznos az értelmi fogyatékossgal élő sportolók számára a Unified Sports sportmozgalom, valamint a Play+Stay program. Az adatok feldolgozása alapján számos új információval gazdagodtam azt illetően, hogy a teniszedzők mennyire fontosnak tartják az egyesített edzéseket és versenyeket, illetve, hogy szakmai tapasztalatuk szerint a Play+Stay bevezetése milyen jelentős változásokat hozott az oktatás és versenyzés terén. Ezek azért is kiemelkedően fontosak, mert ennek az adaptív módszernek a segítségével a tenisz sokkal elérhetőbb, elsajátíthatóbb és népszerűbb lett az értelmi fogyatékossgal élő sportolók körében. A Speciális Olimpia nemzetközi versenyrendszerében az egyedi érdemi részvétel elve alapján kialakított edzések és versenyek az általam vizsgált edzői csoportokat is kihívás elé állítják, és a kutatás során bebizonyosodott, hogy ismereteik és tudásuk hiányosak ebben a kérdésben. A jövő integrált sportja azonban az inklúzió keresztül vezet, így javaslatom, hogy amennyiben edzőképzésre vagy vizsgálatra kerül sor, akkor minél szélesebb körben ismertessék és tájékoztassák az SO-edzőket erről a területről.

4. Végezetül kutatási kérdésként merült fel az is, hogy mi motiválta az edzőket arra, hogy csatlakozzanak azokhoz, akik értelmi fogyatékossgal élő embereket tanítanak teniszezni, valamint, hogy mivel motiválják kollégáikat arra, hogy válasszák az edzői szakma ezen speciális szegmensét. Az eredmények alapján arra a megállapításra jutottam, hogy a *fogyatékossgai előtapasztalat* itt is lényeges aspektus, amely szerepet játszik az edzők szakmai karrierje mellett motivációjukban is, hiszen egyértelműen motiváló tényező az, ha valaki környezetében, családjában él egy olyan értelmi fogyatékossgal élő ember, aki hatással van rá, és akinek segíteni szeretne. A segítségnyújtás, az egészséges életmódra és sportolásra nevelés, a folyamatos fejlesztés mind azt mutatja, hogy egy edző motivált arra, hogy fogyatékossgal élő emberekkel foglalkozzon. Ennek eredménye pedig egy olyan sportolói személyiség kialakulása, aki rendszeresen részt vesz a Speciális Olimpia mozgalom nemzetközi és hazai megmérettetéseiben, sportbaráti körrel rendelkezik, jó kapcsolatot ápol partner sportolótársaival, és aktív tagja lehet a társadalomnak. Javaslom tehát, hogy az SO-ban dolgozó teniszedzők motivációjaként a sportági eredményesség és sikerek elérésén túl az értelmi fogyatékossgal élő sportolók életvitelének javítása is célként merüljön fel, hiszen ez elkerülhetetlen tényező ahhoz, hogy képességeikhez mérten minél önállóbb életet élhessenek.

Saját közlemények jegyzéke

Az értekezés témájában megjelent publikációk

Orbán-Sebestyén K, Szilárd Zs, Farkas J, Ökrös Cs, Roswal G. (2023) Attitude of elite tennis coaches working with athletes with intellectual disabilities participating in Special Olympics. *Journal of Intellectual Disability Research*, 67(2): 123–135.

Orbán-Sebestyén K, Pázmány V, Sáringerné Sz. Zs, Farkas J, Ökrös Cs, Roswal G. (2022b) Adaptation and Distribution of a Complex Sensitivity-Training Program in the Eastern European Region. *Social Sciences (Basel)*, 11(10), 431 p11

Orbán-Sebestyén K, Farkas J, Sáringerné Sz. Zs, Ökrös Cs. (2022a) Az értelmi fogyatékossgal élő emberek inklúziójával kapcsolatos hazai kutatások elemzése, II. rész - Inklúzió a sportban. *Magyar Sporttudományi Szemle*, 23(1 (95)): 47–59.

Orbán-Sebestyén K, Sáringerné Sz. Zs, Farkas J, Ökrös Cs. (2021b) Pedagógusok fogyatékossgal élő személyek iránti érzékenyítésének attitűdvizsgálata a Közép-Európai régióban. *Testnevelés Sport Tudomány*, 6(3–4): 45–52.

Orbán-Sebestyén K, Farkas J, Sáringerné Sz. Zs, Ökrös Cs. (2021a) Az értelmi fogyatékossgal élő emberek inklúziójával kapcsolatos hazai kutatások összehasonlító elemzése. *Magyar Sporttudományi Szemle*, 22(6 (94)): 54–67.

Orbán-Sebestyén K, Sáringerné Sz. Zs, Farkas J, Ökrös Cs. (2020) Nemzetközi kitekintés a sport általi inklúzió attitűd változásokra gyakorolt hatásával kapcsolatos - a Speciális Olimpia mozgalomban végzett - tanulmányokról. *Magyar Sporttudományi Szemle*, 21(84): 30–41.

Orbán-Sebestyén K, Ökrös Cs, Sáringerné Sz. Zs, Jeager P. (2018c) Érzékenyítés sporttal – avagy az „Integrált Tenisz Erzsébet - tábor” hatása tipikusan fejlődő kisiskolás gyermekekre. In: *Mozgásbiológia - sport – tudomány*, Magyar Edzők Társasága, 2018: 155–169.

Orbán-Sebestyén K., Sáringerné Sz. Zs, Hunyadi K. (2018b) Inkluzív sportoktatás az integrált szemléletű nevelésben - A Testnevelési Egyetem Inkluzív sportoktatási szakirányú továbbképzésének előzményei. *Testnevelés Sport Tudomány*, 3(1–2): 73–78.

Orbán-Sebestyén K, Sáringerné Sz. Zs, Molnár A, Hegedűs G. (2018a) A Nemzeti Ovi-Sport Program, avagy inklúzió és sportágspecifikus mozgástanulás óvodások számára. In: *A Selye János Egyetem 2018-as X. Nemzetközi Tudományos Konferenciájának tanulmánykötete*, Komárno, 2018: 73–80.